COMPANEN

Woonwelzijnzorgvisie

Commissie Sociale Zaken

23-11-’23

Gemeente Aalsmeer

Agenda

- Achtergronden woonwelzijnzorgvisie
- Uitkomsten woonzorganalyse regio Amstelland
- Input stakeholders
- Gesprek over richtingen voor de visie ahv dilemma’s

Context
Achtergronden woonwelzijnzorgvisie

Landelijke ontwikkelingen wonen, welzijn en zorg

- Druk op de zorg
- Landelijk beeld: sterke vergrijzing
- Doel: langer (weer) zelfstandig thuis wonen
  ‘Thuis als het kan, zelf als het kan, digitaal als het kan’
- Regie op de woningmarkt, o.a.
  - Meer sociale huur en betaalbare woningen
  - Meer levensloopgeschikte woningen
- Aandacht voor aandachtsgroepen
- Verplichte urgentiecategorieën

Een thuis voor iedereen

- ✓ Voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen
- ✓ Met een evenwichtige verdeling over gemeenten
- ✓ En met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding.

Bouwen, bouwen, bouwen

- Bouw 250.000 sociale huurwoningen t/m 2030
- Bouw 37.500 flexwoningen 2022 t/m 2024
- Realiseren 60.000 extra studentenwoningen t/m 2030

Voor ouderen t/m 2030 (Wonen en Zorg ouderen)

- Bouw 170.000 nultredenwoningen
- Bouw 80.000 geclusterde woningen
- Bouw 40.000 verpleegzorgplekken

Balans in de woonvoorraad

Woonwelzijnzorgvisie

Huisvestingsbehoefte en - opgave - **regionaal afgestemd -**

- Omvang aandachtsgroepen, **ouderen** en mensen met een lichamelijke, verstandelijke en zintuigelijke beperking
- Hun woonbehoefte
- Hun woonopgave - volgend uit woonbehoefte
- Regionale afspraken over de verdeling urgentiecategorieën

Zorg- en ondersteuningsbehoeften

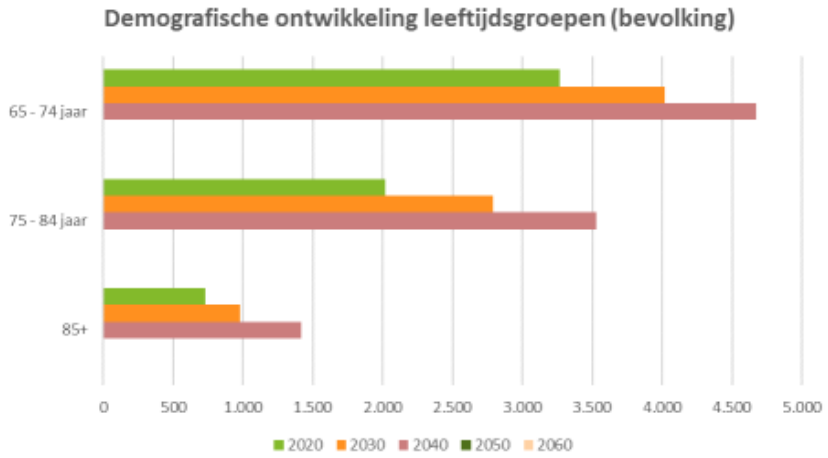
- Randvoorwaarden zorg en ondersteuning vanuit Wmo, Zvw en Wlz noodzakelijk bij huisvesting.
- In **regionaal verband** afgestemd indien dat noodzakelijk wordt geacht (bijv. bij regionale contract- en subsidieafspraken).

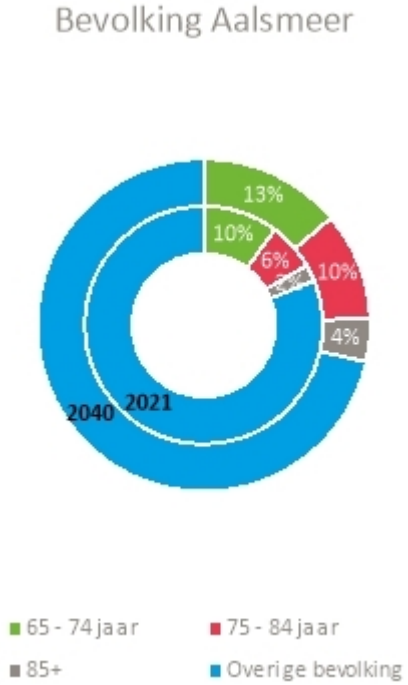
- Gemeenten stellen **integraal regionaal afgestemde woonzorgvisies** op waarin woon- en zorg behoeften en – opgaven van alle aandachtsgroepen en ouderen in kaart worden gebracht.
- Gemeenten stellen een **huisvestingsverordening** op met daarin in ieder geval een **urgentieregeling.**
- Gemeenten nodigen **relevante (zorg)aanbieders** uit om deel te nemen aan het gesprek tussen gemeenten, woningcorporaties en huurderorganisaties over het maken van **prestatieafspraken.**
- In het Wmo-beleidsplan wordt moet aandacht besteed aan het inkopen van zorg en maatschappelijke ondersteuning die hoort bij de **woonopgave voor aandachtsgroepen en ouderen**, zoals in het volkshuisvestingsprogramma is vastgelegd.

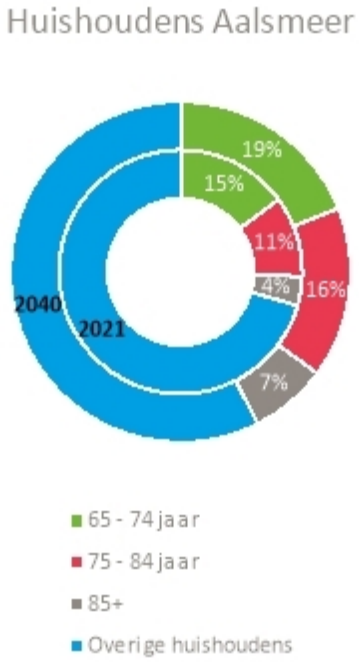
Woonzorgopgave
Onderzoek Amstelland ‘22

Vergrijzing in beeld

- Bevolking: van 32.130 naar 33.840
- Huishoudens: van 13.490 in 2020 naar 15.400

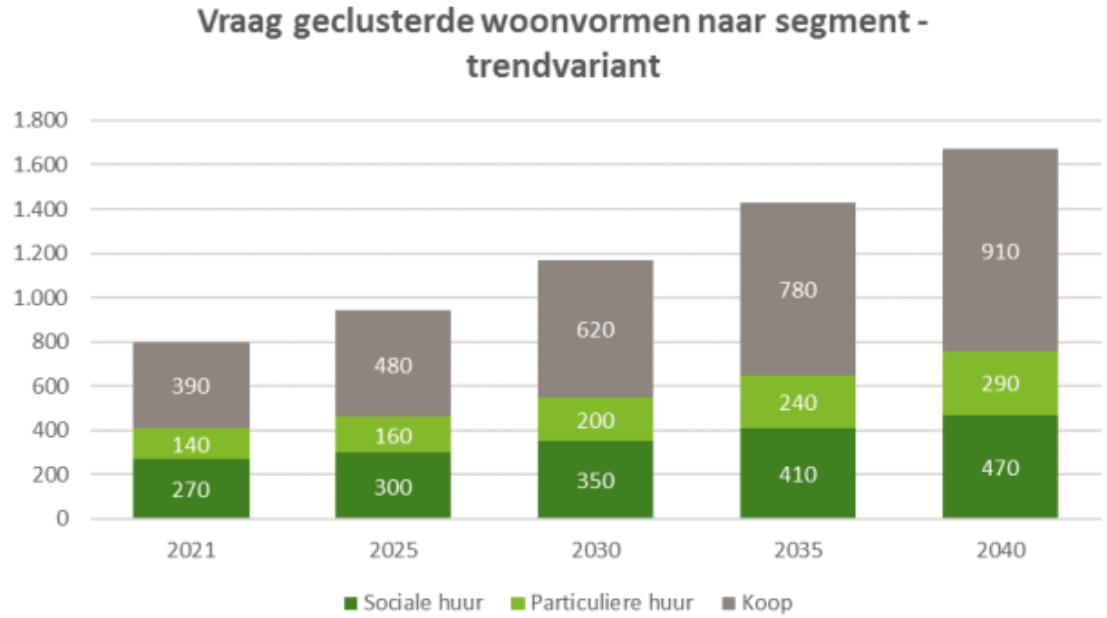

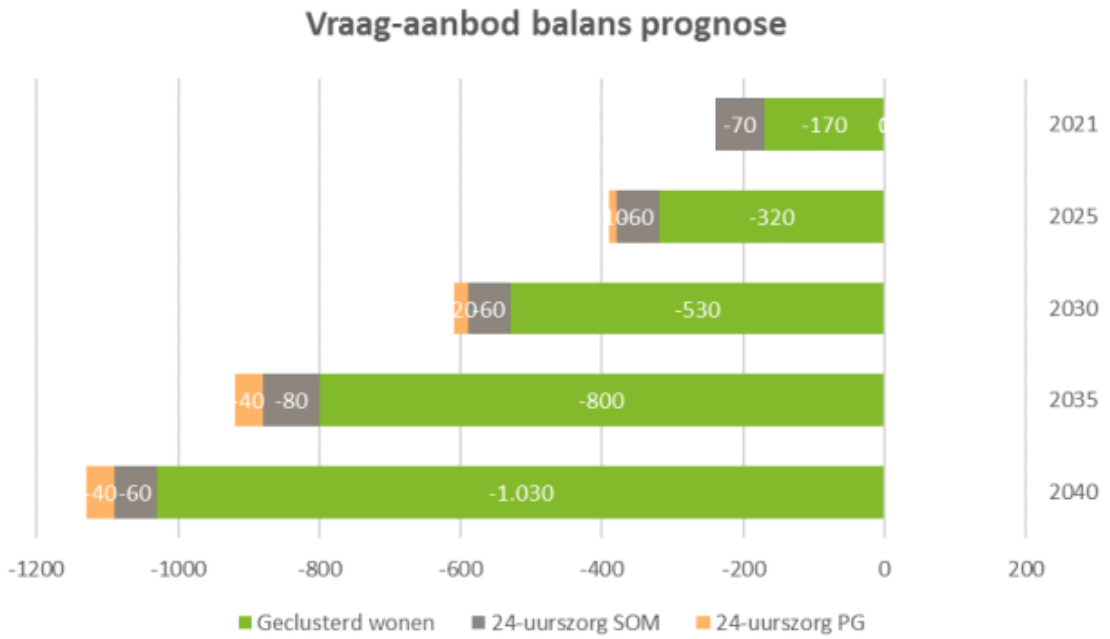

Bron: Bevolkings- en huishoudensprognose gemeente Aalsmeer

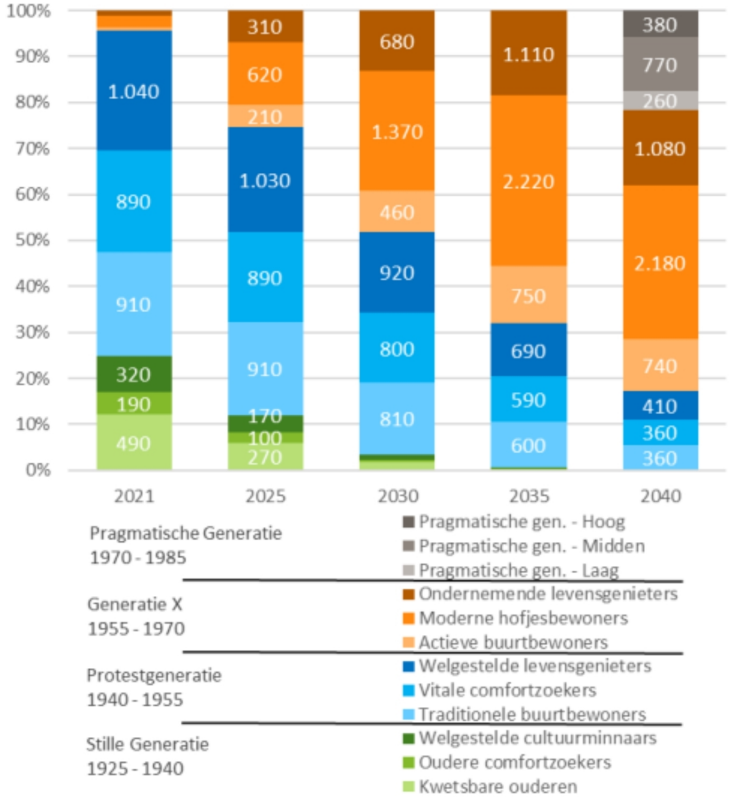
Vraag geclusterd wonen naar marktsegment

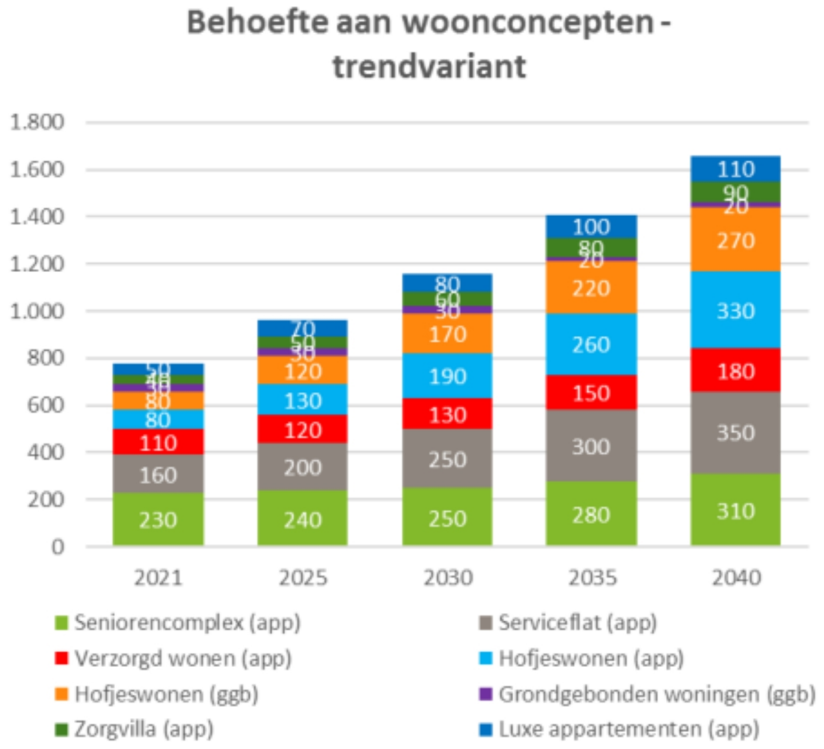

Kwantitatieve opgaven ouderen

Woonstijlen in Aalsmeer

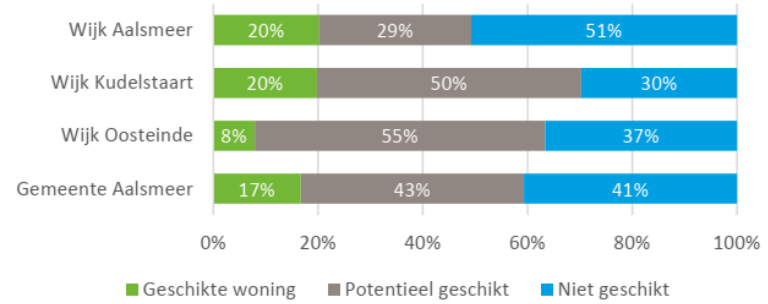

Geschiktheid woningvoorraad (1)

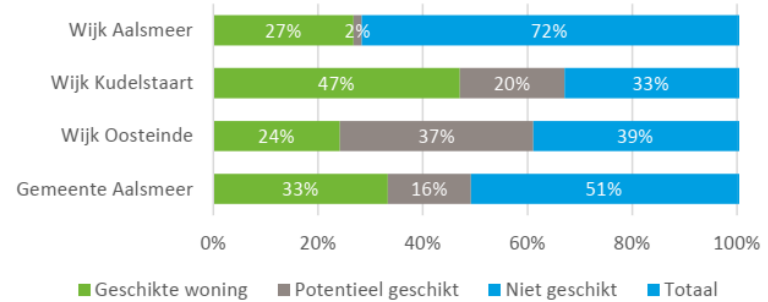
- Gemeente Diemen: grootste aandeel geschikte woningen t.o.v. de andere gemeenten
- Gemeente Aalsmeer: grootste aandeel geschikt te maken woningen
- Gemeente Uithoorn: grootste aandeel niet geschikte woningen

Figuur: Geschiktheid woningvoorraad per wijk

Bron: WOZ-registraties gemeente Aalsmeer, bewerkt door Companen (2021).

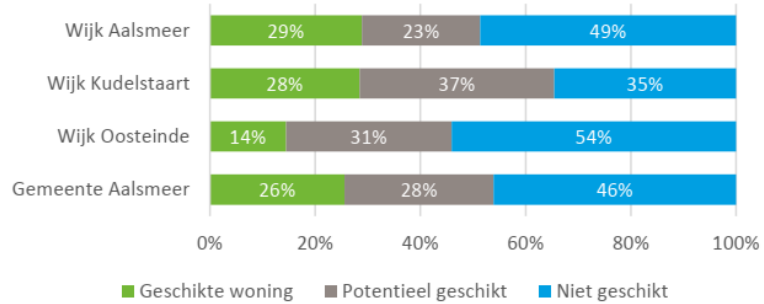
Figuur: Geschiktheid corporatievoorraad per wijk

Bron: WOZ-registraties gemeente Aalsmeer, bewerkt door Companen (2021).

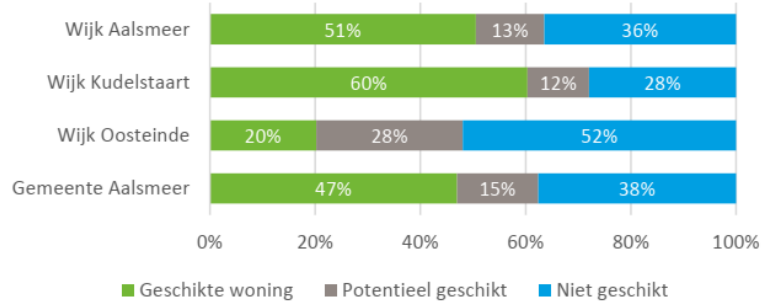
Geschiktheid woningvoorraad (2)

Figuur: Woonsituatie 65+ per wijk

Bron: WOZ-registraties gemeente Aalsmeer, bewerkt door Companen (2021).

Figuur: Woonsituatie 85+ per wijk

Bron: WOZ-registraties gemeente Aalsmeer, bewerkt door Companen (2021)

Geschiktheid woningvoorraad (3)

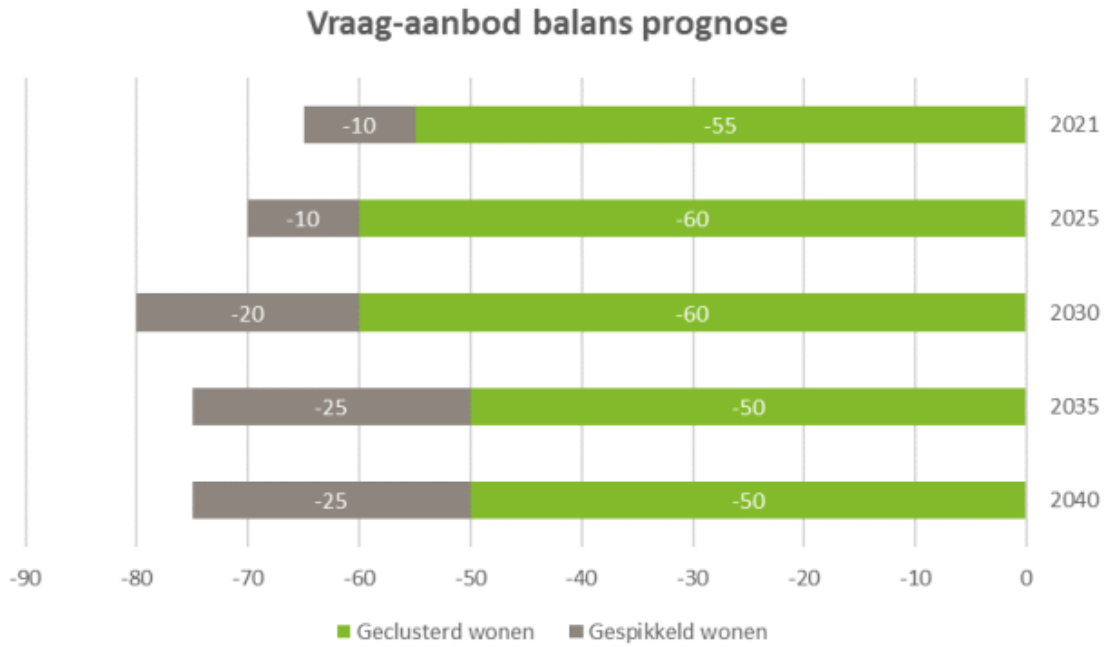
Tabel: Saldo huidig aantal geschikte woningen en behoefte per gemeente

Gemeente	Aanbod geschikte woningen	Behoefte reguliere woningen	Saldo
Aalsmeer	2.200	3.030	-830
Amstelveen	18.450	9.850	8.600
Diemen	7.720	2.700	5.020
Ouder-Amstel	2.300	1.640	660
Uithoorn	2.960	2.930	30
Totaal	**33.100**	**20.150**	**12.950**

Bron: WOZ-registraties gemeenten Amstelland, bewerkt door Companen (2021).

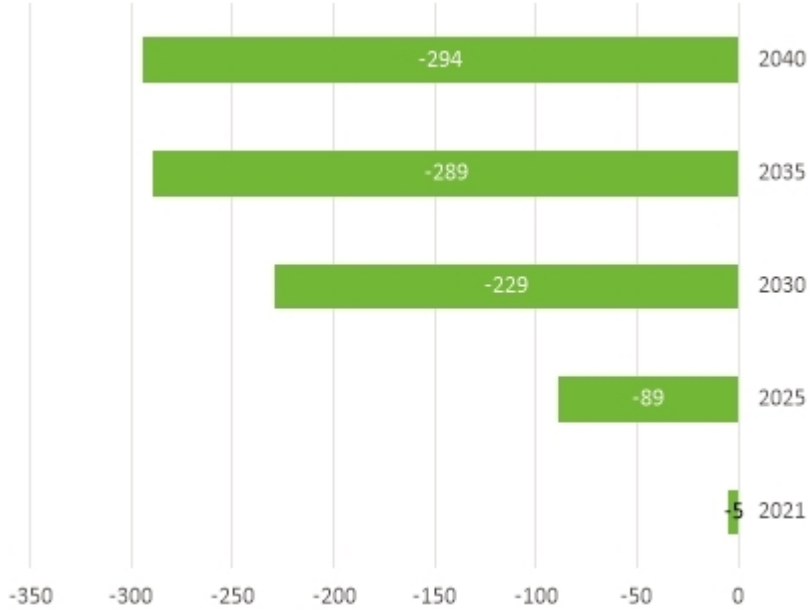
- Uitgangspunt: Alle 65-plussers hebben een geschikte woning nodig
- Alleen in de gemeente Aalsmeer voorziet het aanbod geschikte woningen niet in de maximale vraag (-830)

Kwantitatieve opgave VG-doelgroep

Kwantitatieve opgave beschermd wonen

Figuur 5.4: Saldo vraag naar en aanbod van BW-plekken, tussenscenario

	2021	2025	2030	2035	2040
Tussenscenario	-5	-20	-40	-50	-50

Bron: BW-indicaties Amstelland, aanbodinventarisatie, bevolkingsprognose, bewerking Companen.

Bron: BW-indicaties Amstelland, aanbodinventarisatie, bevolkingsprognose, bewerking Companen.

Uitstroom beschermd wonen

Tabel: Verwachte jaarlijkse uitstroom BW, tussenscenario, Amstelland

	2021	2025	2030	2035	2040
Tussenscenario	25	45	80	110	110

Bron: Indicatiegegevens Amstelland, bevolkingsprognoses en bewerking Companen.

	2021	2025	2030	2035	2040
Aalsmeer	0	5	10	15	15
Amstelveen	15	25	40	50	50
Diemen	5	5	15	20	20
Ouder-Amstel	0	5	5	10	10
Uithoorn	5	5	10	15	15
Regio Amstelland	**25**	**45**	**80**	**110**	**110**

Maatschappelijke opvang

Tabel: Maatschappelijke Opvang naar type en gemeente, regio Amstelland

Gemeente	MO jong volwassenen	MO volwassenen	MO gezinnen	Totaal
Aalsmeer	0	0	0	0
Amstelveen	1	8	1	10
Diemen	1	1	0	2
Ouder-Amstel	1	0	0	1
Uithoorn	3	1	2	6
Regio Amstelland	**6**	**10**	**3**	**19**

Bron: Registratiegegevens centrumgemeente Amsterdam.

Tabel: Aantal personen op de wachtlijst voor MO, regio Amstelland

Gemeente	Wachtlijst MO
Aalsmeer	0
Amstelveen	7
Diemen	2
Ouder-Amstel	0
Uithoorn	2
Regio Amstelland	**11**

Bron: Registratiegegevens centrumgemeente Amsterdam.

Opvang slachtoffers van huiselijk geweld

Type opvang door de Blijf Groep:

- Noodbedden → politie en Veilig Thuis kan altijd iemand op deze bedden plaatsen
- Crisisopvang: 20 plekken, duur van 6 weken
- Begeleid Wonen (doorstroom vanuit crisisopvang): 55 plekken, gemiddelde duur van 9 maanden

Economisch daklozen

- Inschatting grootte groep op basis van woonurgenties en aanmeldingen voor Tijdelijk Wonen

Gemeente	Aantal economisch daklozen
Aalsmeer	5 **tot 23**
Amstelveen	34 **tot 87**
Diemen	5 tot 17
Ouder-Amstel	1 tot 16
Uithoorn	3 tot 129
Regio Amstelland	**48 tot 272**

Uitstroom kwetsbare jongeren

Uitstroomrichting	2021	2025	2030	2035	2040
Zelfstandig wonen	5	5	5	5	5
Geclusterd begeleid wonen	10	10	10	5	5
Beschermd Wonen (BW)	0	0	0	0	0
Wlz-instelling	0	0	0	0	0
Blijft in verlengde jeugdzorg	5	5	5	5	5
Totaal	**20**	**20**	**20**	**15**	**15**

Bron: Bevolkingsprognose 2019 en schatting jeugdzorgregistratie Aalsmeer, bewerking Companen.

Beleidsopgaven

1. **Gezamenlijk tussenvormen concretiseren**
   - Stel duidelijke normen op

2. **Goede ondersteuning voor de mantelzorger**
   - Breng aan de man hoe men gebruik kan maken van respijtzorg
   - Waardering voor mantelzorgers
   - Soepel omgaan met aanvragen voor mantelzorgwoningen

3. **Voorkomen eenzaamheid**
   - Heb oog voor welzijn, zingevingsvraagstukken en eenzaamheid

4. **Toenemend beroep op woningaanpassingen**
   - Investeer in bewustwording geschikt maken eigen woning
   - Wmo-afspraken rolverdeling gemeenten en corporaties investeringen in collectieve en individuele woningaanpassingen

5. **Ruimte voor vernieuwende woonconcepten**
   - Inzet woonconcepten die voor verschillende doelgroepen geschikt zijn
   - Kijk ook naar wijkinrichting

6. **Inzet van technologie**
   - Technologie kan druk op zorgverleners verlagen en gebruiksgemak verhogen

Proces
Woonwelzijnzorgvisie

Uitgangspunten proces

- Erkenning geven aan wat er vanuit de samenleving al is bewerkstelligd
  - Partijen zoeken elkaar op en zijn enthousiast om de samenwerking verder uit te bouwen
  - Men heeft een infographic gemaakt waarin zichtbaar wordt gemaakt hoe de belangrijke woonzorgthema's zich tot elkaar verhouden.

- We maken onderscheid tussen de kopgroep en alle stakeholders.
  - De kopgroep denkt mee over het proces en leest intensief mee met de tussenproducten
  - De stakeholders zijn meelezer op afstand geven feedback op hoofdlijnen op definitieve concepten

- Concept visie en uitvoeringsplan in 2023 opstellen. Vaststelling vindt naar verwachting plaats in Q1 2024

- Halverwege het proces bepalen we nader op welk aggregatieniveau het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld

- De gemeenteraad wordt vanaf het begin betrokken bij het proces, om te beginnen door middel van een raadsinformatiebrief en daarna informatieve en beeldvormende sessies. Besluitvorming vindt plaats door aan te sluiten bij het resultaat dat vanuit de samenleving wordt aangeboden

Overzicht stappen

Stap 1: Startfase

Voorbereidende fase, met afstemming en eerste bijeenkomsten

- Gedegen plan van aanpak
- Werkafspraken maken
- Kopgroep samenstellen
- Uitgangspunten wethouders ophalen

Stap 2: Koers (visie en strategie)

Aan de hand van interactieve sessies werken we een gedragen koers uit

- Bijeenkomst met de kopgroep
- Input stakeholders ophalen
- Bijeenkomst met de raad
- Opstellen koersdocument

Stap 3: Opstellen actieplan

Nu de koers bepaald is werken we toe naar het uitvoeringsprogramma

- Opstellen voorzet actieplan
- Bijeenkomst met de projectgroep en de kopgroep
- Bestuurlijke terugkoppeling
- Vaststellen actieplan in het college en door de partners

Welzijn van de inwoner als leidmotief

Aanzet voor thema's voor koers en actieplan (nader in te vullen ahv infographic):

1. De woning
2. De woonomgeving
3. De benadering ten aanzien van positieve gezondheid en preventie
4. De zorginfrastructuur
5. De samenwerking tussen partners

Bouwstenennotitie en inhoudelijke opgaven

- De bouwstenennotitie is vooral gebaseerd op de woonzorganalyse regio Amstelland en de visie op sociaal domein (de kracht van Aalsmeer 2019-2023)
- Dit gebruiken we als input voor het gesprek met stakeholders en het op te stellen koersdocument

Ambitie: *"In 2040 streven we naar een inclusieve samenleving waarin alle zorgdoelgroepen, ongeacht hun leeftijd of zorgbehoeften, de vrijheid en ondersteuning hebben om zo lang mogelijk zelfstandig en met eigen regie te functioneren in levensloopbestendige en inclusieve wijken."*

5 thema's:

- **Toevoegen passende woningen**
- **Inclusieve wijken en kernen**
- **De benadering ten aanzien van positieve gezondheid en preventie**
- **De zorginfrastructuur**
- **De samenwerking tussen partners**

Dilemma’s

Thema 1: De juiste woning

Dilemma 1: Hoe prioriteren we de woonzorgdoelgroepen ten opzichte van andere doelgroepen?

De woonzorgdoelgroepen gaan voor

Consequenties:

- Doorstroom komt maximaal op gang. Er komt bestaand aanbod vrij voor overige doelgroepen.
- Nieuwbouw alleen voor woonzorgdoelgroepen.
- Woonzorgdoelgroepen hebben keuzevrijheid.

We bedienen alle doelgroepen – woonzorgdoelgroepen en de overige doelgroepen – in gelijke mate

Consequenties:

- De keuzevrijheid en eigen regie worden ingeperkt.
- Doorstroom komt beperkt op gang.
- Biedt meer kansen voor ‘gemengd wonen’.
- Geen extra aandacht aan kwetsbare groepen als het gaat om eenzaamheid voorkomen of inzetten op preventie.

Thema 2: Inclusieve wijken en kernen

Dilemma 2: Hoe gaan we om met inclusieve wijken in Aalsmeer?

Iedere wijk is inclusief

Consequenties:

- In iedere wijk een minimaal voorzieningenniveau en minimale inzet op toegankelijkheid en leefbaarheid.
- De keuzevrijheid wonen wordt maximaal bevorderd.
- Kostbare operatie.
- Alleen in het buitengebied zal langere reisafstand tot voorzieningen de norm zijn.

We wijzen kansrijke wijken aan

Consequenties:

- Mensen die niet in een inclusieve wijk wonen en dat wel nodig hebben moeten verhuizen.
- De keuzevrijheid wordt ingeperkt.
- Efficiënter voor de inzet van personeel (concentratie van de opgave).

Thema 3: Positieve gezondheid en preventie

Dilemma 3: Tot welk uiterste willen we gaan in het benadrukken van positieve gezondheid en inzet op preventie

Sterke nadruk

Consequenties:

- Ouderen worden actief gestimuleerd om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun welzijn en gezondheid
- Nadruk op preventie kan leiden tot verminderen zorgvraag op lange termijn
- Er wordt geïnvesteerd in voorzieningen voor ontmoeting en participatie
- Mogelijk hogere initiële kosten voor preventieve programma's en voorzieningen

Meer traditionele benadering, reactieve zorg

Consequenties:

- Nadruk op behandelen van ziekten ipv voorkomen ervan
- Mogelijk hogere zorgkosten op langere termijn door stijgende zorgvraag
- Minder investeringen in preventie en voorzieningen voor ontmoeting

Thema 4: Samenwerking

Dilemma 4: Hoe ver gaan we met het ontschotten van budgetten?

We houden ons aan de letter van de wet

Consequenties:

- Ontschotting van budgetten komt maar moeilijk op gang.
- Preventieve maatregelen waar mensen zonder indicatie van profiteren komen niet/moeilijk van de grond.
- Consistentie in beleid (we hoeven ons niet aan te passen).

We gaan over de grenzen heen

Consequenties:

- Zorggeld wordt maximaal ingezet op welzijn en informeel zorgaanbod. Preventieve maatregelen waar de brede samenleving van profiteert worden vaker gerealiseerd.
- WMO budgetten gebiedsgericht inzetten.
- We financieren preventieve maatregelen waar ook mensen zonder indicatie van profiteren (ontmoetingsruimte).
- Risico dat we op de vingers worden getikt door toezichthouders.